

ἀλλ' εἴμεθα ὅμως Κερκυραῖοι, καθότι κατ' αὐτὸν οὐδεὶς τῶν ἐκ γενετῆς Ἀγγλων κατάρθωσε νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἑλληνικὴν. Ἡμεῖς δ' ἐβεβαίωσαμεν αὐτὸν ὅτι ἐπιτυχῶς ἐμάντευσε τὸ διάγραμμα τῆς ἡμετέρας βιογραφίας, τοῦθ' ὕπερ ἤτο περίπου καὶ ἀληθές περὶ τοῦ συνοδοιπόρου μου. Πληρώσαντες δὲ δι' ὀλίγων ὀβολῶν τὰς συμποτικὰς δαπάνας, αἴτινες θ' ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς πολλὰ σελίνια, ἂν μὴ ἐβοήθει ἡμᾶς ἡ ὑποτιθεμένη ὁμογένεια, ἐπέβημεν καὶ πάλιν τῶν ἵππων, ἠὲ χαριστήσαμεν τὸν κἄπηλον καλέσαντα ἡμᾶς νὰ τιμῶμεν αὐτὸν συχνάκις διὰ τῆς ἡμετέρας ἐπισκέψεως, καὶ προέβημεν περικριτέρω.

(Ἔπειτα τὸ τέλος.)

**Λ.

ΟΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΙΣΤΑΙ

Εὐρισκόμενος ἐν Σενναᾶρ εἶδον ἰδίους ὄμμασι πωλουμένους ἐν τῇ ἀγορᾷ πλείονας τῶν δισχιλίων δούλων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Οἱ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀτυχῶν τούτων διενεργοῦντες οὐ μόνον οὐδόλως ἀνησύχουν διὰ τὸ μουσαρὸν αὐτῶν ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἐπροστατεύοντο ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας, τῆς ὁποίας τὰ ὄργανα ἐπανέφερον εἰς τοὺς κυρίους τῶν τοὺς ἀποδιδράσκοντας δούλους. Ὁ δὲ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς πόλεως, ἵνα μὴ καταλίπῃ ἐν ἀχρηστίᾳ τὸν ὑπὸ τῶν αἰγυπτίων προκατόχων του καθιερωθέντα νόμον, εἰσέπραττεν ἀναγκαστικῶς ἐν τάλληρον δι' ἕκαστον ἔφηβον δούλον, καὶ ἡμισυ τάλληρον δι' ἕκαστον παιδίον. Τὸ ἐντιμὸν τοῦτο ἐμπόριον ἀπέφερεν εἰς αὐτὸν ἑτησίαν πρόσοδον ἑκατοντακισχιλίων δραχμῶν.

Ἡ πρακτικότης χαρακτηρίζει ἀείποτε τὸν Ἀγγλον. Μὲ διεβεβαίωσαν μάλιστα ὅτι ὡς προνοητικὸς ἄνθρωπος ὁ διοικητὴς ἐφρόντιζεν ἐπιτηδείως νὰ καθιστᾷ ἔτι καρποφόρον τὴν παχεῖαν αὐτοῦ πρόσοδον, ἀγοράζων δούλους δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ μεταπωλῶν αὐτούς εἰς διαφόρους ἀγορὰς τοῦ Σουδᾶν.

Οὐδὲ πρέπει τις νὰ πιστεῦῃ ὅτι κατηργήθη ἡ δουλεία ἐν Καρτούμ. Ἀπηγορεύθησαν μόνον αἱ μεγάλαι ἀγοραὶ τῶν μαύρων, τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἤτο ἔδρα ἢ ἐν λόγῳ πόλις. Ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον ὅχι μόνον νὰ ἔχῃ δούλους, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγοράζῃ τοιοῦτους ἐξωθεν καὶ νὰ τοὺς μεταφέρῃ παρ' ἑαυτοῦ, ὅσους δήποτε τὸν ἀριθμὸν. Ἀπαξ μετενεχθέντες ἐν ἰδιωτικῷ οἰκῆματι, μετεπωλοῦντο, ἀντηλλάσσοντο, χωρὶς νὰ διαταράσσονται τὸ παράπαν οἱ διενεργοῦντες τὰς τοιαύτας συναλλαγὰς.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς αἰσχροῦς ταύτης ἐμπο-

ρίας, ἐντελῶς εἰκονικὴ καὶ διαταχθεῖσα μόνον καὶ μόνον πρὸς καθησυχασιν τῶν φιλανθρώπων Ἐβρωπαϊῶν, ἔσχεν ὡς μοναδικὸν ἀποτέλεσμα τὴν ἀντικατάστασιν τῶν δημοσίων διὰ τῶν ἰδιωτικῶν ἀγορῶν.

Δίκαιον εἶνε νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ κατάργησις τῆς δουλείας ἐν Σουδᾶν εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατος. Ἡ κοινωνικὴ κατάστασις τοῦ τόπου βασιζέται πᾶσα ἐπὶ τῆς παναρχαίας ταύτης συνηθείας, ἥτις εἶνε καθιερωμένη ὑπὸ τοῦ Κορανίου, καὶ οἱ πρακτικώτατοι Ἀγγλοι γινώσκουσιν ὅτι ἐν γένει δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσι βίσιμῶς τὰ ἦθη, αἱ ἔξεις, αἱ προλήψεις ὀλοκλήρου λαοῦ δι' ἀπλοῦ θεσπίσματος, πρὸ πάντων ὅταν εἶνε μουσουλμανικὸς ὁ λαὸς οὗτος, καὶ ἡ συνηθία τὴν ὁποίαν θέλουσι νὰ προγράψωσιν ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς θρησκείας.

Ἐν Σουδᾶν ἔνθα ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος ἀτιμάζεται ἐργαζόμενος καὶ μάλιστα μεταπίπτει εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων, ἤθελεν εἶναι χιμαϊρικὴ ἢ πάλιν ἐναντίον παρομοίων ἡθῶν.

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Σενναᾶρ ἐπορεύθημεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἀγορᾶς τῶν δούλων. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἀφθονία ἐξ αὐτῶν οἱ δυστυχεῖς ἀνήρχοντο εἰς πολλὰς χιλιάδας, διηρημένοι εἰς τόσους ὁμίλους ὅσοι καὶ οἱ κτήτορες αὐτῶν. Τοὺς εἶχομεν ἴδει τὴν προτεραϊαν, ἀλλὰ μακρόθεν, κατὰ συνέπειαν δὲ δὲν εἶχομεν δυνηθῆ νὰ λάβωμεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεώς των.

Οἱ σωματέμποροι εἶχον διαίρεσις τὸ ἀνθρώπινον ποίμνιον εἰς διάφορα τμήματα, κατὰ τὸ φύλον, τὴν ἡλικίαν, τὴν ρώμην, καὶ τὸ κάλλος· οἱ μᾶλλον τιμώμενοι ἦσαν οἱ διὰ τὰ χαρέμια προωρισμένοι νεανίσκοι καὶ νεάνιδες, ἀλλ' αἱ τιμαὶ αὐτῶν παραλλάσσουσι συνεχῶς ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῶν τελομένων ἀγοραπωλησιῶν.

Οὕτω καθ' ἃς στιγμὰς εὐρισκόμεθα ἐν Σενναᾶρ, νεαὶ κόρραι δεκατεσσάρων ἕως δεκαεῖς ἔτων ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Νουβά, λαοῦ ἔνθα αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὸ κανονικὸν καὶ ἐπιβάλλον σχῆμα τῶν Κιρκασίων καὶ δύνανται ἐν γένει νὰ ληφθῶσιν ὡς πρότυπα πλαστικῆς ὠραιότητος ἐτιμῶντο εἰκοσιν ἕως εικοσιπέντε ταλλήρων, ἐν ᾧ εἰς ἄλλας ἐποχὰς τοῦ ἔτους, καθ' ἃς ἡ ἀγορὰ εἶνε ὀλιγώτερον πολυπληθῆς, εἶνε διπλασία ἢ ἄξια των. Ἡ παρθενία των προστατεύεται φυσικῶς διὰ λίαν παραδόξου συνηθείας ὡς χρήσει ἐντισι τῶν χωρῶν τοῦ Σουδᾶν, περὶ τῆς ὁποίας ὅμως δυσχερέστατον εἶνε νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα πληροφορίας. Ῥωμαλεῖοι ἐργάται ἱκανοὶ νὰ ὑπηρετήσωσι μὲγάλως τὴν γεωργίαν μόλις ἔφθανον τὰ 15—16 τάλληρα, τὰ δὲ παιδία κατὰ μέσον ὄρον 8—12 τάλληρα, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας των. Εἶνε ἀληθές ὅτι αἱ τιμαὶ αὗται χωροῦσιν ἀπαύστως ὑφύμεναι, καθ' ὅσον οἱ ἀγοράζοντες ἐν Σενναᾶρ τοὺς

δούλους προχωροῦσι πρὸς τὴν κάτω Νουβίαν καὶ εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔνθα οὐδεὶς ἐνοχλεῖ τὸ ἐμπόριόν των. Ἐκάστου βέη διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας ἀπαιτοῦντος συνήθως δι' ἑαυτὸν ἓν τάλληρον δι' ἕκαστον δούλον, ὡς δικαίωμα διόδου, ἀκολουθεῖ ἐκ τούτου σταθερὰ αὐξήσις τιμῶν τῆς ὁποίας ἅπαν τὸ βῆρος ὑφίσταται ὁ τελευταῖος ἀγοραστής· διότι γυνὴ ἀγορασθεῖσα ἀντὶ 100 δραχμῶν ἐν ταῖς χώραις τοῦ ἄνω Νείλου τιμᾶται ἐν Καίρῳ 1000 μέχρι 1600 δραχμῶν.

Ἐν γένει δὲ εἰς τὰς εὐρείας πεδιάδας τὰς ἐκτεινομένας ἀπὸ τοῦ Κορδοφάν καὶ τοῦ Καδαί μέχρι τῶν Κυανῶν ὄρεων καὶ εἰς τὰ μέρη τῶν μεγάλων λιμνῶν ἀπέρχονται ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους οἱ θηρευταὶ τῶν δούλων, ἵνα συντελέσωσι τὰς ἀγοράς αὐτῶν, μεταξύ τῶν ἀγροτικῶν καὶ εἰρηνικῶν πληθυσμῶν τῶν χωρῶν ἐκείνων. Ὡς ἐξῆς δὲ συνήθως πραγματοποιεῖται ἡ μυσαρὰ αὕτη θήρα, τὴν ὁποίαν δικαιούνται νὰ ἐπιχειρῶσι μόνον οἱ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν πολεμιστῶν.

Ὅταν ἀρχηγὸς τις συλλάβῃ τὸ σχέδιον νὰ ἀπέλθῃ πρὸς τοιαύτην ἐκδρομὴν, ζητεῖ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν ἀπὸ τὸν Σουλτάνον τοῦ Καδαί, τοῦ Δαρφούρ, ἢ ἀπὸ πάντα ἄλλον ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται. Μετὰ τὸν ἀμοιβαίαν συγκαταθέσει προσδιορισμὸν τοῦ εἰς τὸν κυριάρχην πληρωτέου δασμοῦ, ὅστις εἶνε συνήθως τὸ ἡμισυ τοῦ προσδοκωμένου κέρδους, ὁ ἀρχηγὸς ἐφωδιασμένος διὰ τοῦ *φρεφᾶ* ποιεῖται ἐπίκλησιν πρὸς πάντας τοὺς θέλοντας νὰ συνενωθῶσι μετ' αὐτοῦ πολεμιστὰς, τηρεῖ δὲ μεγίστην ἐχεμυθίαν περὶ τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ἵνα μὴ ὁ λαὸς, τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ κυριεύσωσι, δυνηθῇ νὰ ἀποφύγῃ διὰ τῆς φυγῆς τὴν θλιβεράν τύχην, ἣτις τὸν ἀναμένει.

Μεθ' ὃ ἡ συμμορία καταλλήλως ἐξωπλισμένη ἀναχωρεῖ ἐπὶ γοργῶν ἵππων καὶ καμήλων, ἐνσκήπτει ἐξαίφνης τὴν νύκτα εἰς ἓν χωρίον, τὸ περικυκλώνει καὶ ἀπάγει ἀναιμωτεῖ αἰχμαλώτους ἅπαντας τοὺς κατοίκους αὐτοῦ. Πᾶς ὁ ἀποπειρωμένος νὰ διαφύγῃ κατασφράζεται ἀνηλεῶς. Ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ἄρχεται ἡ ἐκλογή· οἱ γέροντες καὶ οἱ ἀνάπηροι ἀποδίδονται εἰς τὴν ἐλευθερίαν, πάντες δ' οἱ ἄλλοι δεσμεύονται ἀνὰ τέσσαρες, καὶ συνενοῦνται πρὸς ἀλλήλους διὰ δύο ἰνδοκαλάμων, περισφιγγόντων τὸν λαιμόν, ἀφιέμενοι ὑπὸ τὴν φύλαξιν ἄριθμοῦ τινος πολεμιστῶν· σπεύδουσι δ' οἱ λοιποὶ πρὸς νέας ἀρπαγὰς, μέχρις οὗ ὁ ἀρχηγὸς συμπληρώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων τοὺς ὁποίους ἐσκόπει νὰ συναγάγῃ· ἀποστέλλεται τότε τὸ ἀνήκον μέρος εἰς τὸν παρασχόντα τὴν ἄδειαν ἡγεμόνα, τελεῖται δὲ ἡ πρὸς ἀλλήλους διανομὴ ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν βάσεων.

Τὸ τρίτον τῶν ὑπολειφθέντων ἀνήκει εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐκστρατείας, καὶ τὰ ἕτερα δύο τρίτα εἰς τοὺς ὀπαδοὺς του. Δέκα δούλοι ὑπολογί-

ζονται συνήθως δι' ἕκαστον· κάτω τῶν δέκα ἐτῶν, δύο παιδία δὲν ἀποτελοῦσιν ἢ μίαν κεφαλὴν, ἐν τῇ διανομῇ δὲ ταύτῃ οὐδεμία λαμβάνεται φροντὶς περὶ τῶν συγγενειῶν τῶν δυστήνων θυμάτων. Αἱ συζυγοὶ ἀποχωρίζονται ἀσπλάχνως τῶν συζύγων καὶ τὰ παιδία τῶν μητέρων. Ἄπαντες πωλοῦνται εἰς τοὺς ἀκολουθήσαντας τὴν ἐκδρομὴν ἐμπόρους, οἵτινες τοὺς ὀδηγοῦσιν εἰς τὰς διαφόρους ἀγοράς τοῦ Σουδάν.

Κατεβλίθησαν αἱ καρδία ἡμῶν θεωρούντων τὰ συγκινητικὰ θύματα τῆς ἀποτροπαιοτέρας τῶν προλήψεων περικλειστα δίκην προβάτων, ὁλόγυμνα ὑπὸ πυρώδη οὐρανόν, στερούμενα καὶ τῆς λεπτοτέρας σκιᾶς, ἀναπαύοντα τοὺς ἀλγοῦντας πόδας των ἐπὶ τῆς καυστικῆς ἄμμου, ἐξοιδημένα ἐκ τοῦ καύσωνος καὶ τῆς ἀκινήσιας. ἠθελήσαμεν νὰ ἐγγίσωμεν τὸ ἔδαφος διὰ τῶν χειρῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ δύο δευτερόλεπτα ἠδυνήθημεν νὰ ὑπομείνωμεν τὴν πρόσφασιν αὐτοῦ, δακρύοντες δ' ἀπεχωρήσαμεν τοῦ σκληροῦ θεάματος.

Ὅποια ἄρρητος δι' ἡμᾶς ἀγαλλίασις, ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τοὺς ἀθλίους ἐκείνους εἰς τὴν ἐλευθερίαν, εἰς τὰς οἰκογενείας των, εἰς τὰς πτωχικὰς των καλύδας, ἔνθα ὁ πάππος περιφρονημένος ἕνεκα τῶν γηρατειῶν του, κλαίει τοὺς φιλότατους του, τοὺς ἐς αἶε ἀρπαγέντας ἐκ τῆς στοργῆς του! Καὶ πόσων ἐνθέρμως κατηρώμεθα τὸν ὑποκριτικὸν λαόν, ὅστις ὑπὸ τὴν πρόσφασιν τῆς καταλύσεως τῆς δουλείας, δὲν εἰσεχώρησεν εἰς Σουδάν, εἰμὴ διὰ νὰ ἐγκαταστήσῃ ὑπόουτως τὴν κυριαρχίαν του.

Ναὶ! δὲν δισταζόμεν νὰ διαβεβαιώσωμεν ἅπαξ διὰ παντός ὅτι οἱ Βαῖκερ, οἱ Γόρδων, οἱ Λουμλεῦ, οἱ Κάμπελ, κατέστησαν ἐν Σουδάν οἱ φίλοι καὶ προστάται τῶν δουλεμπόρων, καθ' ὅτι οὗτοι εἶνε οἱ πλουσιώτεροι καὶ ἰσχυρότεροι τῆς χώρας, καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ τι ἄνω τῆς συνδρομῆς των. Εἰς μόνον ἐξ αὐτῶν, ὁ Μέτζα, δύναται νὰ καλέσῃ ὑπὸ τὰ ὄπλα δέκα χιλιάδας μαχητῶν.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.

K*

Κατὰ τινα τελευταῖον γενομένην ἔρευναν ἐν Βερολίνῳ εὐρέθη ὅτι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπάρχουσιν 11,169 καταστήματα πωλοῦντα πνευματώδη ποτά, ἢτοι διπλάσια ἢ ὅσα ὑπῆρχον τῷ 1870. Ἐκ τῶν γερμανικῶν πόλεων τῶν ἔχουσῶν πολλὰ τοιαῦτα καταστήματα ἄξιον σημειώσεως εἶνε τὸ Ἀμβούργον, ὅπου ἐν οἰοπνευματοπωλεῖον ἀναλογεῖ εἰς 71 κατοίκους.